

Matei - comentarii Jean Koechlin

Glasul profeților se stinsese de mai bine de patru sute de ani. Pentru Dumnezeu, sosise „împlinirea vremii” (Galateni 4.4): de acum va vorbi „în Fiul” (Evrei 1.1,2) și va face cunoscut poporului Său, lumii, precum și fiecăruia dintre noi, personal, vestea bună a Evangheliei. Aceasta, redată în puține cuvinte, poate fi rezumată prin: a dat pe Fiul Său (sau: „dar de Fiu”). Dar cum pot spiritele noastre limitate să pătrundă în cunoașterea unei asemenea Persoane...? Dumnezeu S-a îngrijit de aceasta, oferindu-ne patru Evanghelii, ca să putem privi gloria Fiului Său sub mai multe aspecte, tot așa cum valoarea unui obiect (diamant) de mare preț este pusă în evidență când acesta este privit sub străluciri și unghiuri diferite. Matei este evanghelia împărăției (sau a Împăratului) și, din acest motiv, aici este necesară o genealogie care să-L plaseze de la început pe Mesia în cadrul promisiunilor făcute lui Avraam și, de asemeni, care să dovedească fără drept de apel titlul Său de moștenitor al tronului lui David (Galateni 3.16 și Ioan 7.42). Din această lungă listă nu au fost șterse câteva nume de tristă amintire (Ahaz, Manase, Amon...). Altele, precum Rahav, Rut sau soția lui Urie, amintesc de harul divin care s-a manifestat față de cei care nu aveau niciun drept. Este același har care acum dă un Mântuitor lui Israel și lumii întregi, ... ceea ce înseamnă că și vouă și mie.

Isus a vrut să vină în această lume în felul tuturor oamenilor, adică prin naștere. Iosif și Maria, bucurându-se de o favoare excepțională, au fost cei aleși pentru a primi și a crește Copilul divin. Gândurile lui Dumnezeu se împlinesc: în acord cu profețiile, nașterea Moștenitorului la tronul lui David are loc în cetatea regală a Betleemului. Să remarcăm că în această evangheliă nu se vorbește nimic nici despre ieslea care l-a servit drept leagăn, nici despre ceva care să amintească de sărăcia Lui. Dimpotrivă, Dumnezeu a vegheat ca Fiul Lui să fie onorat de vizita nobiliară a magilor veniți din Răsărit. Cât despre oficialitățile iudaice, niciuna nu este calificată din punct de vedere moral să vină să se prostearnă înaintea lui Mesia al lui Israel: nu au dorit venirea Sa. De altminteri, ne aflăm într-una dintre cele mai întunecate perioade din istoria acestui popor, când, încălcându-se prevederile din Deuteronom 17.15, la Ierusalim împărățea un edomit – crudul Irod. Cu excepția unui mic număr de suflete evlavioase, pe care ni le va aminti Luca, nimeni în Israel nu-L aștepta pe Hristos. Și astăzi, dintre toți cei care pretind că sunt ai Lui, oare câți așteaptă într-adevăr întoarcerea Lui?

După o lungă călătorie, prefigurată de Psalmul 72.10, magii au fost conduși de steaua care s-a oprit deasupra Pruncului. Ce subiect de mare încântare pentru ei („s-au bucurat cu bucurie foarte mare”)! L-au întâlnit, l-au închinat, l-au adus daruri și „au plecat în țara lor pe alt drum” (v. 11). Nu este aceasta istoria tuturor celor care vin la Mântuitorul? Planurile ucigașe ale lui Irod au fost dejucate; la fel și cele ale lui Satan, care căuta să-L elimine chiar de la venirea Sa pe lume pe Cel care va deveni Învingătorul său. Călătoria în Egipt, mijlocul poruncit de Dumnezeu pentru a-L sustrage pe Prunc de la acele planuri criminale, ilustrează și harul Celui care a dorit să urmeze aceeași cale ca și poporul Său odinioară. Copilului divin l-au fost date deja două nume în capitolul precedent: Isus (Dumnezeu Mântuitorul – cap. 1.21), atât de scump inimii fiecărui credincios, și Emanuel (Dumnezeu cu noi – cap. 1.23). Acum l se adaugă cel de „Nazarinean” (v. 23). Împreună, cele trei nume au o triplă semnificație: din punct de vedere moral, Isus a fost separat și consacrat pentru Dumnezeu, în acord cu Numeri 6; de asemeni, El a „ieșit din tulpina lui Isai” (tatăl lui David), ca o Odraslă, ca o Ramură purtând roade (Isaia 11.1); în al treilea rând, El va fi, timp de treizeci de ani, un cetățean necunoscut (obscur) al disprețuitului Nazaret (Ioan 1.47).

Ioan Botezătorul face slujba de a vesti apropiata venire a Împăratului asemeni unui ambasador care precedă o persoană importantă. Numai că Împăratul nu-și poate găsi loc în mijlocul unui popor indiferent cu privire la starea sa de păcat. Predicarea lui Ioan este, din acest motiv, o chemare la pocăință; cât despre fariseii și saducheii care veneau să fie botezați după propria lor îndreptățire, pe aceștia trebuia să-i anunțe judecata. Se înțelege că Ioan a fost încurcat când Acela Căruia nu se considera vrednic să-L dezlege curelele încălțămintei vine, la rândul Său, să fie botezat de el. Versetul 15 ne ajută să auzim cel dintâi cuvânt rostit de Isus în această Evangheliă: „Lasă acum...”. Pentru că omul nu a știut să facă decât rău, se cuvine de acum să-L lăsăm pe Dumnezeu să lucreze prin Hristos și să împlinească întreaga dreptate (vezi și Romani 10.3). „Atunci l-a lăsat”, se spune despre Ioan, deși el era cel care boteza. Avem și noi întotdeauna interesul să-L lăsăm pe Domnul să lucreze? Domnul Isus iese imediat din apă, pentru că nu are nimic de mărturisit, iar cerul se deschide pentru a da o dublă mărturie: Duhul Sfânt coboară asupra Lui asemeni unui untelemn al ungerii care-l desemna odinioară pe împărat (comp. cu 1 Samuel 16.13) și, în același timp, primește de la Tatăl Său un prețios cuvânt de iubire și de aprobare.

Îmbrăcat cu puterea Duhului Sfânt, Isus este gata să-și împlinească slujba; însă, ca orice slujitor al lui Dumnezeu, El trebuie mai întâi să fie pus la încercare. Astfel a avut El de-a face cu marele vrăjmaș. Pentru a-l abate pe un om al lui Dumnezeu de la calea ascultării, Satan utilizează două tactici principale: sau îi prezintă lucruri înspăimântătoare (pentru Hristos, aceasta va fi în special lupta din Ghetsimani), sau îi așază lângă drum lucruri de dorit – și aceasta este ceea ce face diavolul aici. Să remarcăm că, citând v. 11 și 12 din Psalmul 91, Satan evită să adauge și versetul următor, care face aluzie la propria sa zdrobire: „Vei pași peste leu și peste năpârcă, vei călca în picioare leul tânăr și șarpele”. Năpârca este șarpele căruia Geneza 3.15 îi vestise că va avea capul zdrobit de Hristos, „sămânța femeii”. În felul acesta, în Eden, fără a-i lipsi nimic, cel dintâi Adam a suferit o triplă înfrângere: prin „pofa cărnilor”, „pofa ochilor” și „trufia vieții” (1 Ioan 2.16), în timp ce Omul desăvârșit a triumfat în pustiu asupra șarpelui celui vechi prin Cuvântul suveran al Dumnezeului Său (Psalmul 17.4). Iar „în ceea ce El însuși a suferit, fiind ispitit, poate (acum) să-i ajute pe cei ispitiți” (Evrei 2.18).

Citatul din Isaia 9.1,2 este preluat în capitolul nostru (la v. 16) cu o ușoară modificare: astfel, dacă în timpul profetului poporul încă „umbla în întuneric”, aici el „stă (în întuneric)”, avându-și locuința departe de lumina lui Dumnezeu, fiind lipsit de orice curaj, fără nicio speranță. Este exact momentul când Dumnezeu poate interveni. Cel care este Lumina poate să aducă eliberarea. El trece. La chemarea Lui, atrași de dragostea Sa, câțiva ucenici se alipesc de El și îl urmează: doi de aici, doi de colo: Simon și Andrei; Iacov și Ioan. Pentru acești oameni sosise clipa decisivă, care le va schimba viața dintr-o dată și pe care n-o vor uita niciodată (19.27). Da, ei își părăsesc îndată tatăl, corăbiile, mrejele, pentru că au găsit un Stăpân ca nimeni altul, și promisiunea unei noi slujbe: vor deveni pescari de oameni. La timpul potrivit, Domnul îi va face pe aceștia evangheliști și apostoli. Nu toți creștinii sunt chemați să-și lase îndeletnicirea cu care-și câștigă pâinea sau să renunțe la bucuria legăturilor de familie, dar fiecare creștin a auzit într-o zi sau alta în inima lui glasul cunoscut care-i spunea: „Urmează-Mă” (8.22). Ați răspuns voi acestei chemări? Versetele 23 și 24 rezumă într-un mod admirabil întreaga lucrare a dragostei Domnului Isus.

A-L urma pe Isus înseamnă, în primul rând, a-L asculta (Ioan 12.26), iar abia după aceasta, în noi se pot manifesta aceleași trăsături de caracter ca ale Lui. Aceste trăsături sunt tocmai cele pe care Domnul le explică acum ucenicilor Săi. Ferice de cei care au o credință simplă

(curată) și care nu pun preț pe propria lor înțelepciune; ferice de cei care sunt mâhniți de răutatea lumii, fără să înceteze însă a arăta în același fel bunătatea și mila; ferice de cei care suferă pentru Numele Domnului tot felul de nedreptăți și de persecuții... Acesta nu este genul de fericire pe care și-o doresc majoritatea oamenilor, departe de așa ceva, însă pentru ca cei credincioși să fie fericiți este suficient ca ei să aibă aprobarea Domnului. Bucuriile împărăției lor le sunt rezervate. În v. 13 și 14 este prezentată poziția lor actuală. Ținându-se separat de rău, creștinul îndeplinește pe pământ rolul sării, care împiedică stricăciunea. În același timp, el este și lumina, având responsabilitatea de a face să strălucească trăsăturile morale ale lui Dumnezeu înaintea oamenilor și, în primul rând, „pentru toți cei care sunt în casă”, adică pentru familia lui. Obrocul, recipient folosit pentru a măsura, este un simbol al activității, iar patul (Luca 8.16), al leneviei, ambele extreme putând întunece strălucirea pe care trebuie să o aibă un copil al lui Dumnezeu.

Nu putem citi v. 17 și următoarele fără să nu ne cuprindă teama: Domnul declară aici nu numai că n-a venit să desființeze înspăimântătoarea lege a lui Dumnezeu care ne condamnă pe toți, ci, în plus, El dă o interpretare și mai severă a voinței divine. Până în acel moment, un israelit scrupulos ar fi putut spera să merite viața eternă dacă, într-o oarecare măsură, ar fi „păzit toate acele lucruri din tinerețea lui” (vezi Marcu 10.20). Acum însă, cuvintele lui Isus nu-i mai lasă nicio speranță. Iar dacă astfel sunt cerințele sfințeniei lui Dumnezeu, atunci cine mai poate fi mântuit? Da, în acel Om fără seamăn era prezentă întreaga plinătate a dreptății divine, însă aceeași Persoană care a venit să facă cunoscut dreptatea a venit și pentru a o împlini în locul nostru (v. 17; Psalmul 40.8-10). În iudaismul din vechime nu conta ce gândea Dumnezeu nici despre mânie, nici despre privirile păcătoase: condamnate erau numai extremele acestora, crima și adulterul. Poruncile Domnului ținesc, în schimb, spre sursa acestor fapte culpabile și ne conștientizează că sediul lor este în inima noastră, care este capabilă de aceleași urăciuni (15.19). Domnul are grijă ca, mai înainte să auzim vorbindu-se despre har, noi să putem înțelege în ce măsură avem nevoie de acest har.

Cel care vorbește aici – să nu uităm – este Mesia, Împăratul lui Israel. Învățătura Lui a fost numită Carta sau Constituția Împărăției, pentru că ea enunță condițiile pe care trebuie să le îndeplinească supușii. Câtă deosebire între aceasta și constituțiile națiunilor de pe pământ! În timp ce codurile de legi ale oamenilor au la bază apărarea drepturilor persoanei și regula egoistă: „Fiecare pentru el!”, învățătura Domnului Isus stabilește nu numai principiile non-violenței, ci pune bazele iubirii, ale smereniei și ale renunțării, principii total străine de spiritul acestei lumi! Mulți cred că asemenea principii nu pot fi aplicate pe pământul pe care trăim. Oare creștinii care le respectă ad-litteram vor fi ei victimele fără apărare ale abuzurilor de tot felul? Să fim siguri că Dumnezeu va și să-i protejeze. În plus, un asemenea comportament va putea fi o mărturie puternică pentru cei care vor dori să-i facă rău credinciosului, reușind chiar să-l motiveze să se întoarcă la Dumnezeu. Versetele 38-48 ne umilesc și totodată ne mustră. Cât de departe suntem noi de Cel despre care ne vorbesc 1 Petru 2.22,23; Iacov 5.6 și atâtea alte pasaje...! Ceea ce-i conferea autoritate învățăturii Domnului era tocmai faptul că El făcea ceea ce îi învăța pe alții (7.29).

Milosteniile (v. 1-4), rugăciunile (v. 5-15) și posturile (v. 16-18) sunt trei manifestări principale prin care oamenii cred că se achită de „îndatoririle lor religioase”. Când acestea sunt făcute într-un mod care atrage atenția altora, aprecierea pe care o primesc ține deja loc de răsplătă (Ioan 5.44). Vai, cât de vicleană este inima omului și cum se folosește ea și de lucrurile cele mai bune pentru a se îngâmfă! Darurile cele mai generoase, când sunt făcute la vedere, pot fi însoțite de cel mai crunt egoism; pe chipul nostru afișăm mândria (regretul, căința), ... iar în adâncul inimii ascundem mulțumirea de sine. Domnul ne învață cum să ne rugăm. Rugăciunea nu este nicidecum un act merituos, ci o umilă prezentare a nevoilor noastre înaintea Tatălui ceresc, în taina cămăruței noastre. Nu devin oare prea adesea rugăciunile noastre fraze negândite și repetări obositoare? (vezi Eclesiastul 5.2). Până și această frumoasă rugăciune pe care Domnul le-a dat-o ca învățătură ucenicilor Săi (v. 9-13), atât de bine adaptată necesităților momentului, a devenit pentru mulți o repetiție zadarnică. Copilul lui Dumnezeu are privilegiul pe care israelitul nu le avea: poate să se apropie în orice vreme, prin Duhul, de tronul harului, în Numele Domnului Isus. Folosim noi din plin acest privilegiu?

Ochiul simplu este acela care nu se îndreaptă decât spre un singur obiect. Pentru credincios, acest obiect este „comoara” lui: Domnul Hristos. Noi îl contemplăm „cu fața descoperită” în Cuvânt și această viziune ne luminează tot lăuntrul nostru (citiți 2 Corinteni 3.18 și 4.6-7). Inima noastră nu poate fi în același timp și în cer și pe pământ. A îndrăgi o comoară cerească și, în același timp, a aduna bunuri pentru pământ sunt, prin urmare, două ocupații absolut incompatibile. Tot astfel, este imposibil să slujim mai mult decât unui singur stăpân (v. 24); dacă vom încerca, vom constata că poruncile primite sunt adesea contradictorii. Renunțând însă la Mamona (la „bogății” – vezi Luca 16.13), nu cumva ne expunem privațiunilor, riscând să fim lipsiți de ceea ce ne este necesar în clipa de față? Domnul ne avertizează cu privire la această scuză rea. „De aceea, vă spun: Nu vă îngrijorați...” (v. 25). Să deschidem ochii, după cum ne invită Domnul Isus, și să observăm în creație mărturiile nenumărate cu privire la grija plină de afecțiune și de bunătate a Tatălui ceresc îndreptată spre cele mărunte: flori, păsări... (comp. cu Psalmul 147.9). Nu, Dumnezeu nu va rămâne niciodată dator față de cei care vor pune interesele Sale pe primul plan în viața lor, față de cei care-L vor alege pe El (Luca 10.42). Dar trebuie să începem cu aceasta.

Versetele 1-6 și 12 așază înaintea noastră principiile care trebuie să reglementeze relațiile noastre cu oamenii, cu frații noștri. Încercând să găsească soluție la această problemă, marii gânditori ai tuturor civilizațiilor au umplut biblioteci întregi cu doctrinele lor sociale, politice, morale sau religioase; Domnului însă îi este de ajuns un mic verset pentru a exprima și a cuprinde soluția Sa de înțelepciune divină, desăvârșită și definitivă: „Toate deci câte doriți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi la fel” (v. 12; comp. cu Romani 13.10). Ce regulă de aur este aceasta, pentru care fiecare zi este încă un prilej de a o pune în practică! Să învățăm să ne punem întotdeauna în locul aceluia cu care avem de-a face. Versetele 13 și 14 ne aduc aminte că, dacă sunt doi stăpâni, sunt și două căi și două porți. Calea largă este a celor mulți, și aceasta în ciuda unui indicator care înfioară: „Spre pieire” (v. 13)! În schimb, puțini găsesc (pentru că puțini sunt cei care caută – vezi v. 7) „calea care duce la Viață”. „Strămtă este poarta”: pe ea nu se poate intra fără a lăsa bagajele „eului” și ale propriei îndreptățiri, precum și poverile cu care viețile noastre sunt deseori încărcate.

Dacă pomii buni pot fi recunoscuți după fructele lor bune, atunci v. 22 nu ne prezintă oare oameni de excepție? Aparent, ei au mâinile pline de lucrări lăudabile: profeții, miracole, demoni scoși ... având Numele Domnului întotdeauna (toată ziua bună ziua) pe buzele lor. „Nu v-am cunoscut” le va răspunde cu hotărâre Domnul Isus. Roadele voastre nu sunt cele ale ascultării de Dumnezeu. Nu ne este greu să pătrundem sensul tuturor acestor învățături. Ceea ce ne lipsește nu este, de fapt, înțelegerea lor, ci, mai degrabă, împlinirea lor. Din acest motiv, în încheierea cuvântării Sale, Domnul ilustrează printr-o scurtă parabolă diferența dintre această punere în practică și simplul fapt de a auzi: Două case, din exterior asemănătoare; însă coborâți la subsol și priviți! Una dintre ele are ca temelie stânca credinței în Isus Hristos (1 Corinteni 3.11); constructorul ei a săpat în profunzime (Luca 6.48). Cealaltă casă se sprijină numai pe nisipul mișcător și nesigur al sentimentelor omenești. Până la probă, care este necesară, aceste case pot fi confundate. Urmăriți însă ce s-a întâmplat cu cea de-a doua

casă... Chibzuit și nechibzuit sunt cele două nume pe care le primesc constructorii. Care dintre acestea vi se potrivește?

Serviciul dragostei și cel al dreptății Domnului sunt cele care iau acum locul învățăturilor Sale. Pentru început, suntem martorii a trei vindecări. Leprosul din v. 12 cunoștea puterea lui Isus, dar se îndoia de dragostea Lui: „Dacă vrei, poți”. Isus voia și l-a vindecat (Osea 11.3 sf.). Centurionul din Capernaum s-a apropiat condus nu numai de sentimentul autorității atotputerniciei Domnului, ci și de cel al propriei nevrednicii: „numai rostește un cuvânt...” Această credință nemaiîntâlnită L-a mirat și L-a bucurat pe Domnul Isus. El a dat-o drept exemplu celor care-L urmau, dar ea ne umilește totodată și pe noi. Este nevoie ca învățătorul să lucreze deopotrivă și în familiile lor. El o vindecă pe soacra ucenicului Petru. Isus nu s-a ocupat de bolnavi în felul medicilor care consultă, care pun un diagnostic, prescriu un tratament, își încasează onorariul și pleacă. El nu s-a mulțumit numai să vindece, ci „suferințele noastre le-a purtat și durerile noastre le-a luat asupra Lui” (Isaia 53.4), mergând până la sursa lor, care este păcatul. El le-a simțit toate poverile, toate amărăciunile (Ioan 11.35). O asemenea compasiune este mult mai de preț decât eliberarea propriu-zisă și aceasta este ceea ce experimentează mulți credincioși prin bolile lor.

Cărturarului, care se oferise să-L urmeze pe Domnul oriunde va merge, Domnul nu i-a ascuns faptul că drumul Lui este unul al renunțării totale. Până și păsările cerului, de care Tatăl ceresc Se îngrijește (6.26), o duc mai bine aici decât Însuși Creatorul lor. Ce umilintă! El nu avea pe pământ nici unde să-și pună capul; numai pe cruce, după ce Și-a încheiat lucrarea, a putut să-și odihnească – sau să-și plece – capul (în greacă, același verb: Ioan 19.30). În v. 21, un alt om răspunde la invitația Sa printr-o scuză, aparent justificată: nu era îndreptățit să participe la înmormântarea tatălui său? Totuși, oricât de urgentă ar putea părea o datorie, niciun „întâi de toate” nu poate lua locul celor pe care ni le-a poruncit Domnul (6.33). Ceea ce au hotărât apoi cei doi oameni nu ni se mai spune. Important este să știm dacă noi am răspuns chemării Domnului Isus. Scena atât de cunoscută și de frumoasă a trecerii prin furtună ilustrează călătoria credinciosului pe pământ. El întâmpină multe vijelii, dar Salvatorul lui, care este deopotrivă și Stăpânul stihilor, este cu el (Psalmul 23.4). El poruncește vântului și valurilor, bolilor și morții, dar și puterilor satanice, după cum demonstrează eliberarea celor doi demonizați din ținutul Gadarenilor (sau Gherghesenilor, sau Gherasenilor).

Bolile pe care Domnul le-a întâlnit, sub diferitele lor forme, și pe care le-a vindecat, sunt tot atâtea aspecte ale stării triste în care a găsit făptura creată de El. Lepa pune accentul pe înteinarea prin păcat; frigurile simbolizează agitația neconținută care-i stăpânește pe oamenii acestei lumi; demonizatul este direct stăpânit de Satan, în timp ce surdul, orbul și mutul (v. 27,32; cap. 11.5) au simțurile incapabile să perceapă chemarea Domnului și nu știu să se roage. Paraliticul care a fost adus la Domnul Isus demonstrează totala incapacitate a omului de a face cea mai mică mișcare spre Dumnezeu (comp. cu Ioan 5.7); el nu spune nimic: doar așteaptă și ... speră. Dar Doctorul divin (v. 12) știe că o boală și mai gravă măcina sufletul acestui paralitic și începe prin a-l elibera întâi de aceasta: „Iertate sunt păcatele tale” (v. 2). Ce ar trebui să ne neliniștească mai mult, atât la noi, cât și la alții: boala, sau păcatul? Să urmărim acum chemarea lui Matei, așa cum o relatează chiar el: Matei nu ezită să mărturisească faptul că făcea parte dintre păcătoșii pentru care venise Domnul Hristos. Întrebarea din v. 14, pusă de ucenicii lui Ioan, dă prilejul unei noi învățături: Pentru a putea cuprinde vinul cel nou al Evangheliei, burdufurile cele vechi ale religiei iudaice nu-și mai au rostul.

Evangheliile nu pot nici pe departe să cuprindă toate minunile făcute de Domnul Isus (vezi Ioan 21.25). Dumnezeu le-a consemnat în Cuvântul Său numai pe acelea care își găsesc un corespondent în învățătura pe care El vrea să ne-o dea. Învierea fetei frunzașului sinagogii are, printre altele, o aplicație profetică: Domnul este privit ca fiind pe cale să redea viața poporului Său, Israel. În tot acest timp (cel de față), El este la dispoziția tuturor acelor care se apropie de El prin credință, așa cum a făcut această femeie (v. 20). În Isus se află suficientă putere pentru a vindeca „orice boală și orice neputință” (v. 35); în inima Sa se află suficientă dragoste pentru a-și purta întregul popor ca Adevăratul Păstor al lui Israel (v. 36) și, cu toate acestea, chiar dacă pe ici pe colo întâlnește și credință (aici, din partea celor doi orbi: v. 28,29), El Se lovește de cea mai cumplită necredință (v. 34). Noi, cei care traversăm aceeași lume și ne confruntăm cu aceleași nevoi (în mod trist, adesea cu inimi atât de nesimțitoare: Iacov 2.15,16), să-l cerem Domnului să ne dezvăluie mai clar perspectiva marelui Său seceriș (Ioan 4.35) și să-L rugăm să scoată noi lucrători (v. 38).

Cei doisprezece ucenici au devenit apostoli (v. 2). În timp ce îi enumeră pe toți, scriitorul Matei își aduce aminte de vechea sa ocupație și o consemnează: „Matei, vameșul...” (vezi 21.31 sf.). După ce au fost instruiți prin cuvintele și prin exemplul divinului Învățător, a sosit momentul să fie trimiși (apostol înseamnă trimis) ca lucrători la seceriș. Un copil nu merge toată viața la școală, este evident aceasta, însă, într-un sens, credinciosul este tot timpul în școala lui Dumnezeu. Mai devreme sau mai târziu trebuie să ne însușim lecțiile de bază, în special cele despre totala noastră incapacitate naturală, iar numai după aceea putem fi folosiți de Domnul. Să mai observăm câteva aspecte de maximă importanță: Cel care cheamă, care pregătește, care trimite, care îndrumă, susține, încurajează și îi răsplătește pe slujitorii Săi este Domnul. Aceștia nu umblă dintr-un impuls propriu și nici trimiși de oameni. Ei nu numai că nu așteaptă nicio plată de la oameni, ci și dau gratuit ceea ce au primit gratuit. Cât de mult sunt pierdute astăzi din vedere aceste adevăruri simple în creștinătate! Sub formă de comitete, de ierarhii sau de diverse organizații, între Domnul și lucrătorii Săi s-au interpus persoane, adesea bine intenționate, în detrimentul lucrătorilor și, mai presus de toate, al lucrării care le fusese încredințată.

După cum „nu este ucenic mai presus de învățătorul său” (v. 24), tot astfel, nimeni nu poate pretinde să fie tratat mai bine decât stăpânul său. Fie creștin, fie evreu în vremea necazului, adevăratul ucenic trebuie să se aștepte din partea lumii nedrepte și pline de răutate la o împotrivire asemănătoare celeia cu care a fost întâmpinat Domnul Isus (v. 17,18). Aceasta îi va da însă ocazia să guste și toate resursele harului, ale acestui har nelimitat care îl cunoaște și îl susține pe cel răscumpărat, păzindu-i până și un fir de păr (v. 30; vezi 2 Corinteni 12.9). Credinciosul trebuie să facă față nu numai urii lumii, ci prea adesea și ostilității cu care este întâmpinat chiar și în propria familie (v. 36). Să nu se descurajeze! Domnul a anunțat în mod expres că va fi așa și a prevăzut resurse și pentru acest caz. A ne lua crucea înseamnă a ne purta semnul distinctiv al condamnaților la moarte; altfel spus, aceasta înseamnă că am terminat cu plăcerile lumii, că am renunțat la voința proprie. Din punctul de vedere al oamenilor, aceasta se traduce cu a ne pierde viața, însă Învățătorul combate părerea omenească, afirmând că acesta este singurul mod de a o câștiga. Și din nou aflăm din gura Domnului Isus că motivul esențial al acestei atitudini trebuie să fie: „din dragoste pentru Mine” (2 Corinteni 5.14-15).

Domnul nu s-a mulțumit numai să trimită ucenici: El Și-a continuat și propria Sa lucrare, în timp ce Ioan Botezătorul, încă din cap. 4.12, și-o sfârșise pe a sa, în închisoarea lui Irod. Întrebarea pe care ucenicii lui Ioan vin să l-o pună Domnului Isus din partea acestuia trădează descurajarea și nedumerirea lui Ioan: «...Acela Căruia Îi fusese marele premergător nu Își lua împărăția și nu făcea nimic pentru a-l elibera... Nu era El Mesia cel promis?» Domnul îi trimite lui Ioan un răspuns prin care îi pune, cu blândețe, degetul pe rană (v. 6), însă înaintea

mulțimilor dă o mărturie despre Ioan incomparabil mai măreață decât despre oricare alt profet (v. 7-15). Când este vorba de intrarea în împărăție, violența (năvala) devine o calitate, și chiar o calitate indispensabilă (v. 12). Dumnezeu ne deschide toate comorile Lui, dar se cere din partea noastră să dorim fierbinte să avem tot ceea ce El ne oferă, zelul sfânt al credinței care-și însușește cu curaj toate promisiunile divine. Vai, câți tineri și tinere au rămas la ușă din lipsă de hotărâre și de forță, de teama luptelor și a renunțărilor. Să nu uităm că fricoșii vor fi alături de cei necredincioși, de ucigași și de toți ceilalți păcătoși care nu s-au pocăit (Apocalipsa 21.8).

În cetățile Galileii, Domnul Isus a făcut cele mai multe dintre minunile Sale, însă, așa cum profețise Isaia, inimile au rămas închise: „Cine a crezut în ceea ce ni se vestise și cui i s-a descoperit brațul Domnului?” (Isaia 53.1). Domnul Isus dă totuși un răspuns la această întrebare, lăudându-L, „în timpul acela”, pe Tatăl: „Tu ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor” (v. 25). Apoi, întorcându-Se spre oameni, i-a chemat: „Veniți la Mine!” «Veniți cu această încredere de copil; nimeni altul în afară de Mine nu vi-L poate descoperi pe Tatăl. Și învățați nu numai din cuvintele Mele, ci „de la Mine”, din propriul Meu exemplu, „pentru că Eu sunt blând și smerit cu inima”» (v. 28,29; Efeseni 4.20-21). Lângă Domnul Isus vom găsi două lucruri în aparentă contradictorii: odihna și jugul. Jugul este acea piesă grea, de lemn, folosită pentru a înhăma boii și simbolizează ascultarea și lucrarea. Jugul Domnului este însă ușor. Pentru Domnul, jugul era reprezentat de voia Tatălui Său, iar împlinirea acestei voi îi umplea ființa de desfătare. În același fel, cel răscumpărat schimbă oboseala și povara păcatului (v. 28) cu sacrificiul de bunăvoie al dragostei (2 Corinteni 8.3-5). „Ferice de cei blânzi”, anunțase Domnul Isus în cap. 5.5; nu au ei privilegiul să-I fie Lui asemeni?

După ce a oferit adevărata odihnă a sufletului (11.28,29), Domnul Isus lămurește că odihna reglementată prin sabat nu-și mai avea rostul. Referitor la problemele legate de sabat, fariseii căutau să-i prindă întâi pe ucenici (v. 2), apoi pe Însuși Stăpânul lor (v. 10). Dar El S-a folosit de aceste ocazii pentru a le explica – citându-le pentru a doua oară versetul din Osea 6.6 (v. 7; vezi cap. 9.13 și Mica 6.6-8) – faptul că tot sistemul bazat pe legea jertfelor fusese pus deoparte (desființat) prin venirea Lui în har. La ce ar fi folosit respectarea celei de-a patra porunci a Legii, când toate celelalte erau călcate? Mila avea și ea cerințele ei. Și ce aroganță să-I impui să respecte sabatul tocmai Aceluia care l-a instituit! De fapt, cât timp domnea păcatul, nimeni nu se putea odihni, nici omul, împovărat cu el, nici Dumnezeu (Tatăl și Fiul lucrând împreună pentru a înlătura în același timp răul și consecințele lui: Ioan 5.16-17). Fără să Se lase întrerupt de sfaturile celor răi, Slujitorul desăvârșit își continuă slujirea, lucrând cu un duh de umilință, de har și de blândețe, care, conform cu Isaia 42.1-4, ar fi trebuit să-i facă să-L recunoască. Cât de neprețuit este pentru inima lui Dumnezeu acest duh al Slujitorului desăvârșit! (comp. cu 1 Petru 3.4).

Invidioși pe puterea și pe autoritatea Domnului Isus, fariseii Îl urăsc pe Învățătorul și, pentru că nu-l pot contesta minunile, atunci Îi contestă originea puterii Sale. Cum au mai făcut deja (cap. 9.34; 10.25), ei atribuie domnului demonilor puterea Duhului Sfânt, cea pe care Dumnezeu o dăduse Preaiubitului Său (v. 18; comp. cu Marcu 3.29,30): aceasta era o hulă împotriva Duhului Sfânt, un păcat ce nu putea fi iertat. Lucrarea Domnului, dimpotrivă, era dovada triumfului Său asupra lui Satan, „omul cel tare”: îl „legase” în pustiu prin Cuvânt (4.3- 10), iar acum îi elibera pe captivii săi (Isaia 49.24-25). Apoi Isus le arată acestor farisei că ei înșiși erau sub stăpânirea lui Satan, asemeni unor pomi răi care fac roade rele. „Din prisosul inimii vorbește gura” (v. 34). Dacă inima noastră este plină de Domnul Hristos, ne va fi imposibil să nu vorbim despre El: „Inima mea clocotește... – scriau fiii lui Core în Psalmul 45 – ... spun ce am compus despre Împăratul”. Dar, dacă inima nu ne este plină de Domnul Hristos, gândurile rele ascunse în străfundurile noastre vor ieși, mai devreme sau mai târziu, pe buze, iar pentru „orice cuvânt nefolositor” (v. 36), fiecare va da socoteală într-o zi.

Odată cu cap. 12 se încheie prima parte a acestei evanghelii. Pentru că fusese respins ca Mesia de către cei care ar fi trebuit să fie cei dintâi care să-L primească, Isus începe acum să vorbească despre moartea și despre învierea Sa. Era marea minune care mai rămăsese de împlinit și despre care iudeii aveau deja o imagine prin istoria lui Iona cel înghițit de pește și redat cu viață de către acesta. În același timp, Domnul le arată acestor cărturari și farisei zdrobitoarea lor responsabilitate, cu atât mai mare cu cât ei erau mult mai instruiți decât fuseseră odinioară cetățenii din Ninive sau decât împărăteasa din Seba, iar El era cu mult deasupra lui Iona sau a lui Solomon! El venise să locuiască în această casă, a lui Israel, alungând demonii și înlăturând idolatria (comp. cap. 8.31 cu 21.12,13), dar ei nu L-au primit, de aceea casa a rămas goală, ... gata să adăpostească o putere a răului și mai grozavă decât cea dinainte: aceasta se va întâmpla cu Israel sub domnia lui Antihrist. Versetele 46-50 arată că Domnul Isus nu le mai poate recunoaște nici chiar pe rudele Sale. El rupe de acum relațiile pământești și naturale cu poporul Lui și va explica prin parabolele din cap. 13 ce este Împărăția cerurilor și cine poate fi primit în ea.

Inima poporului se împietrise și, de bunăvoie, își închiseseră ochii și își astupaseră urechile (v. 15). De acum, Isus le va vorbi prin parabole, într-un mod ascuns, rezervând învățăturile Sale numai pentru ucenici. Versetele 18, 36 și 37 arată că Domnul este întotdeauna gata să le explice alor Săi ceea ce ei doresc să înțeleagă. Biblia cuprinde multe lucruri greu de înțeles și neclare pentru inteligența noastră naturală limitată (Deuteronom 29.29), dar explicația o vom primi, la momentul potrivit, dacă o dorim cu adevărat (vezi Proverbe 28.5 sf.). Să nu ne lăsăm deci descurajați de pasajele sau de expresiile pe care nu le înțelegem imediat. Să-I cerem Domnului să ne explice Cuvântul Său. Respingerea lui Mesia de către Israel a avut și o altă consecință: negăsind să strângă roade în mijlocul poporului Său, Domnul va începe de acum să semene în lume Cuvântul Evangheliei. Acesta este numit în alt loc „Cuvântul sădit”, care are putere să salveze sufletele (Iacov 1.21). Cu toate că nu este decât un singur soi de sămânță, nici vorbă ca toți să primească în același fel Cuvântul. Întrebarea este: voi cum l-ați primit?

Între cei care aud Cuvântul, Domnul, Cel care cunoaște perfect inima omenească, distinge patru categorii de persoane. Prima este comparată cu pământul bătorit al drumului, devenit tare pentru că este călcat de toată lumea. Nu cumva inima noastră seamănă cu acest drum pe care lumea tot trece, din moment ce Cuvântul nu poate pătrunde în ea? Alții, asemeni acestor „locuri stâncoase”, sunt cei cu duhuri superficiale, în a căror conștiință nu s-a imprimat profund convingerea stării de păcat. În felul acesta, emoția trecătoare simțită la auzirea evangheliei este doar o credință aparentă. Dacă credința autentică are în mod necesar rădăcini (nevăzute), cel care o face cunoscut este însă rodul (și acesta este văzut). Credința fără fapte este moartă, sufocată, precum sămânța căzută „între spini” (Iacov 2.17). Sămânța cade însă și în „pământ bun”, în care spicul, la vremea lui, va putea rodi (se va putea maturiza). Parabola neghinei ne învață că vrăjmașul nu s-a mărginit numai să fure sămânța bună, de fiecare dată când a putut (v. 19), ci a și semănat sămânță rea, „pe când dormeau oamenii”. Pentru că somnul spiritual ne lasă în voia influențelor rele, suntem îndemnați cu stăruință să fim vigilenți (Marcu 13.37; 1 Petru 5.8 etc.).

În cele șase „parabole ale Împărăției” care urmează după cea a semănătorului, Domnul prezintă rezultatul semănăturilor Sale în această lume. Parabola bobului de muștar devenit un copac mare descrie forma exterioară pe care a luat-o Împărăția cerurilor după respingerea Împăratului, în timp ce a aluatului pus în făină pune accentul pe lucrarea tainică care alterează caracterul ei. Este vremea Bisericii

responsabile. După un început foarte timid (câțiva ucenici), creștinismul a cunoscut marea dezvoltare, cea pe care o cunoaștem noi. Succesul și răspândirea lui în lume nu dovedesc însă cătuși de puțin binecuvântarea și aprobarea lui Dumnezeu și nici vorbă să o pună la adăpost de atacurile lui Satan: chiar de la început, ea a fost invadată de rău (pășările – conform v. 4 și 19 – și aluatul). Amestecul care caracterizează creștinătatea de nume este ilustrat și într-un alt mod: prin parabola neghinei din ogor, pe care Domnul o explică aici. Știm că numele de creștin este purtat astăzi de toți cei care suntbotezați, fie că sunt, fie că nu sunt copii autentici ai lui Dumnezeu. Domnul mai suportă această stare de lucruri până în ziua secerișului (Apocalipsa 14.15,16). El va arăta atunci, prin trierea finală a unora față de alții, ce reprezenta fiecare dintre ei.

Scurtele parabole ale comorii și ale mărgăritarului subliniază două adevăruri minunate: prețul nespus de mare cu care Domnul Hristos estimează Adunarea Sa și pe care l-a plătit pentru a o dobândi: El a vândut tot ce avea, Și-a dat chiar viața, iar în al doilea rând, ilustrează bucuria pe care o găsește în ea. În v. 47, năvodul evangheliei este aruncat în marea popoarelor. Domnul le spusese ucenicilor Săi că îi va face pescari de oameni. Acum iată-i pe slujitorii la lucru. Nu toți peștii însă sunt dintre cei buni, ... după cum nu toți creștinii cu numele sunt și credincioși autentici. Cuvântul este cel care ne permite să-i deosebim: Peștele bun se recunoaște după solzi și după înotătoare (Levitic 11.9-11), iar adevăratul creștin, după armura sa morală, după capacitatea de a rezista la infiltrarea și la antrenarea în curentul acestei lumi. În afară de comoara pe care Domnul a găsit-o în ai Săi (v. 44), v. 52 ne arată ce are ucenicul în Cuvântul Său. Este el pentru fiecare dintre noi „vistieria” din care știm să scoatem „lucruri noi și lucruri vechi”? Într-un mod lamentabil, acest capitol se încheie, ca și cel precedent, cu necredința mulțimilor: acestea nu vedeau în Isus decât pe „fiul tâmplarului”, motiv pentru care harul Său nu se poate exercita asupra lor.

Capitolul 11 ni l-a prezentat pe Ioan Botezătorul în închisoare. Aici aflăm că fusese aruncat acolo de către Irod (fiul celui din cap. 2). Pentru ce motiv? Pentru că Ioan îndrăznise să-l mustră că o luase pe soția fratelui său. Acum martorul credincios plătește cu viața adevărul pe care a avut curajul să-l spună direct regelui. Moartea sa în timpul serbărilor și a distracțiilor de la curtea regală este plata cerută de cel rău în schimbul plăcerii (comp. cu Iacov 5.5,6). Poate că lui Irod i-a părut rău o clipă, dar el nutrea de mult dorința tainică de a-l omorî pe Ioan (v. 5), pentru că ura față de adevăr și ura față de cei care îl rostesc merg întotdeauna împreună (Galateni 4.16). Din punct de vedere omenesc, sfârșitul lui Ioan este tragic și oribil; în ochii lui Dumnezeu însă este sfârșitul triumfător al „alergării sale” (Fapte 13.25). Printre rânduri citim ceea ce a însemnat pentru Isus vestea morții precursorului Său. Nu era acesta anunțul respingerii și al răstignirii Sale? Pare că tristețea L-a făcut să simtă nevoia de a rămâne singur (v. 13), dar mulțimile veniseră deja după El, iar inima Sa, gândindu-Se numai la alții, a fost cuprinsă de milă și El a făcut pentru ei minunea celei dintâi înmulțiri a pâinilor.

Această scenă a corabiei în mijlocul furtunii zugrăvește poziția actuală a răscumpăraților Domnului. În timp ce El este în ceruri, aparent absent, dar rugându-Se și mijlocind pentru ei, aceștia au de traversat într-un mod supărător marea agitată a acestei lumi. Este noaptea morală: vrăjmașul stărnește împotrivirea oamenilor, acționând precum vântul și valurile care fac zadarnice eforturile celor care vâslesc. Dar nu vine Isus în întâmpinarea alor Săi? Vocea Lui cunoscută îi îmbărbătează pe sărmanii ucenici: „Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți!” (v. 27). Și credința, sprijinindu-se pe cuvântul Său (vino!), îl poartă pe Petru în întâmpinarea Celui care-l iubește. Dintr-o dată însă această credință dispare și Petru se afundă. Ce se întâmplase? Petru și-a luat privilegiile de la Învățătorul Său și a privit la înălțimea valurilor și la furia vântului, ca și cum ar fi fost mai ușor de mers pe o apă liniștită decât pe o mare agitată! Dar a strigat la Domnul și El i-a venit imediat în ajutor. Apoi Isus este primit în ținutul Ghenezaretului, unde înainte nu făcuse multe minuni, din cauza necredinței oamenilor (13.58). Aceasta este o imagine a momentului când poporul Lui, cel care L-a respins, îl va recunoaște și îl va onora, fiind eliberat prin El.

Zelul religios al fariseilor se mărginea la respectarea cu strictețe a unor forme exterioare și a unor tradiții. Sub această mască evlavioasă (care pe oameni îi poate induce în eroare, nu însă și pe Dumnezeu), fariseii se lăsau conduși de toate tendințele inimii lor firești. Au ajuns să se sustragă, din zgârcenie, până și de la cele mai elementare datorii, precum aceea de a se îngriji de nevoile părinților lor (v. 5; comp. cu Proverbe 28.24). Întrebarea Domnului din v. 3 răspunde punct cu punct celei puse de farisei în v. 2. Prin tradițiile lor, aceștia desființau poruncile lui Dumnezeu. Atunci Isus, Cel pentru care aceste porunci erau o desfătare, îi pune pe acești ipocriți în fața propriilor lor scripturi. Apoi, spre folosul ucenicilor care fuseseră și ei încurcați de cuvintele Lui, Domnul dezvăluie răutatea inimii omenesci și falimentul ei total: mâinile pot fi spălate cu grijă, în timp ce inima rămâne murdară. Recunoaștem cât de real este acest inventar înspăimântător al conținutului inimii omului, al propriilor noastre inimi (v. 19,20), chiar când îl mascăm cu o înfățișare respectabilă.

Isus face o vizită în părțile Tirului și ale Sidonului. Aceste cetăți păgâne, după cum spusese El, erau mai puțin vinovate decât cele din Galileea, în care făcuse cele mai multe dintre minunile Sale (cap. 11.21,22); ele nu aveau parte de niciuna din binecuvântările „Fiului lui David” (v. 22) și erau străine de legămintele promisiunii (Efeseni 2.12). Acesta era și cazul nostru, al oamenilor dintre națiuni. Printr-un cuvânt neobișnuit gurii Sale, Domnul începe să sublinieze acest fapt în fața sărmanei cananite care-L ruga pentru fiica ei. Și această femeie își recunoaște întreaga nevrednicie. Când ne însușim poziția noastră înaintea lui Dumnezeu, harul poate străluci cu toată intensitatea. În adevăr, dacă ar fi vorba de cel mai mic drept sau de cel mai mic merit al omului, atunci nu ar mai fi har, ci lucru datorat (Romani 4.4). Pentru a prețui din ce în ce mai mult măreția acestui har față de noi, nu trebuie să uităm niciodată nimicnicia și nevrednicia noastră înaintea lui Dumnezeu. După acestea, Domnul Se întoarce din nou spre poporul Său. Potrivit Psalmului 132.15, El îi binecuvântează din belșug hrana și îi satură cu pâine pe săracii acestui popor. Și în această a doua minune, ca și în cea dinainte, El acționează cu inima mișcată de milă pentru mulțimi (v. 32; cap. 14.14).

Încă o dată fariseii cer un semn (cap. 12.38...); încă o dată Isus le amintește de semnul lui Iona: moartea Sa pe care urma să o împlinească. Creștinii de azi, care sunt în ajunul revenirii Lui, nu mai trebuie să aștepte semne înainte de venirea Sa. Credința lor se odihnește pe promisiunea Sa și nu pe dovezi vizibile, pentru că altfel nu ar mai fi credință. Totuși, câte indicii avem că aici, jos, se apropie sfârșitul istoriei Bisericii! Mândria omului crește mai mult ca oricând; lumea creștinată manifestă caracteristicile din 2 Timotei 3.1-5. În plus, sunt și semne exterioare: poporul evreu se întoarce în țara lui, națiunile Europei încearcă să se unească în cadrul vechiului imperiu roman... Să deschidem ochii și să ni-i ridicăm spre cer: Isus revine. Domnul îi lasă pe acești necredincioși și pleacă (v. 4). Acum însă chiar ucenicii Lui îl întristează, atât prin lipsa lor de încredere, cât și prin faptul că nu-și mai aduc aminte, după cum în cap. 15.16-17 îl mahniseră prin lipsa lor de pricepere. Nu suntem și noi uneori ca ei? Să reținem îndemnul pe care Dumnezeu ni-l dă prin chiar gura lui Petru, de a arunca asupra Lui toate îngrijorările noastre, căci El însuși Se îngrijește de noi (1 Petru 5.7).

Din întrebarea pe care Domnul le-o pune ucenicilor Săi aflăm că părerile despre El erau împărțite; și la fel sunt și astăzi. Dar tu, cititorule, poți spune cine este Isus și ce reprezintă El pentru tine? Tatăl din ceruri i-a dictat lui Petru minunata mărturisire: „Tu ești Hristosul, Fiul

Dumnezeului celui viu!” (v. 16). Aceasta este temelia de neclintit pe care Domnul va zidi Adunarea Sa, în care fiecare credincios, asemeni lui Petru, va deveni o piatră vie. Cum ar putea izbuti forțele răului împotriva celor care sunt ai lui Hristos și pe care El Însuși îi zidește? Domnul îl va onora pe ucenicul Său cu o misiune specială: aceea de a deschide (prin predicile lui) porțile împărăției pentru iudei și pentru națiuni (Fapte 2.36; 10.43). „De atunci”, Isus, menționând Adunarea, va trebui să vorbească și despre prețul pe care-l va plăti pentru a o dobândi: suferințele și moartea Sa. Sărmanul Petru! Cu o clipă înainte vorbise sub inspirație divină, iar acum devine un instrument al lui Satan! Vrăjmașul caută să-L abată și pe Hristos de la calea Sa de ascultare, dar este recunoscut pe dată și respins. Isus, Cel care a străbătut primul calea renunțării totale, nu ascunde ceea ce presupune mersul în urma Sa (comp. cu cap. 10.37-40). Suntem noi gata să-L urmăm cu orice preț? (Filipeni 3.8).

Capitolul 16 se încheia cu gândul la suferințele și moartea lui Isus; cap. 17 se deschide cu apariția Sa în glorie, care răspunde promisiunii făcute ucenicilor (16.28). După disprețul de care Fiul Său a avut parte de la poporul Israel și după toate formele de necredință pe care Acesta le-a întâmpinat în capitolul precedent, Dumnezeu a dorit să pună în scenă, în fața unor martori aleși dintre oameni, o anticipare a decorului măreției Sale imperiale. Ce scenă grandioasă! Cei trei ucenici nu pot însă s-o suporte: teama pune stăpânire peste ei (după ce dormiseră – Luca 9.32). În final, Dumnezeu trebuie să ia cuvântul, pentru ca Preaiubitul Său să nu fie confundat cu cei doi care-L întovărășeau în glorie. Abia mai târziu, după învierea Domnului, ucenicii vor înțelege semnificația acestei minunate viziuni și li se va permite să o relateze: aceasta este ceea ce va face Petru în cea de-a doua sa epistolă (2 Petru 1.17-18). Dar acum, în timp ce Moise și Ilie se întorc la odihna lor, Fiul lui Dumnezeu își reia înfățișarea Sa de OM smerit, cu chip de rob, pe care încetase să o poarte doar pentru o clipă... Și, coborând de pe munte, își continuă drumul crucii, absolut singur...

Adorarea creștină are efectul de a-l purta pe cel credincios, în duh, sus, „pe munte”, în prezența Domnului glorificat. Ce bine ar fi să putem cunoaște și noi mai des asemenea momente...! Dar trebuie să știm să și coborâm împreună cu El în mijlocul împrejurărilor vieții din această lume în care împărătește Satan. Aceasta este ceea ce experimentează aici ucenicii. Vindecarea copilului lunatic îi dă lui Isus ocazia să sublinieze atotputernicia credinței. Scena din v. 24-27 este în același timp și instructivă și sensibilizatoare. Petru, întotdeauna gata să treacă la fapte înainte de a cugeta, uitând de viziunea gloriei și de glasul Tatălui, se angajează în numele Învățătorului său să plătească darea pentru Templu. Isus îl întreabă cu blândețe dacă s-a văzut vreodată ca un fiu de împărat să plătească taxă către propriul său tată; iar Simon era tocmai cel care îl recunoscuse cu puțin înainte ca fiind „Fiul Dumnezeului celui viu” (16.16)! După această clarificare, Domnul îi dă totuși lui Petru misiunea să plătească această sumă (pe care El nu era dator s-o dea), pentru a-și arăta deopotrivă puterea Sa, a Aceluia care stăpânește peste întreaga creație, inclusiv asupra peștilor mării (Psalmul 8.6,8), precum și dragostea Sa, a Aceluia care Se asociază cu slăbul Său ucenic, plătind în mod egal și pentru el.

Lumea se complăce în poziția celui mare. Ucenicii nu scapă nici ei de această mentalitate: ei doresc să știe „cine este deci mai mare în Împărăția cerurilor” (v. 1). Domnul le răspunde că primordial este să intre în împărăție, iar pentru cel intrat acolo, important este să fie nu mare, ci mic. Pentru a le întipări și mai bine în inimi această învățătură, cheamă un copil și îl așază în mijlocul lor. Avem poate și noi copii mici în jurul nostru: ei sunt așezați lângă noi ca modele de încredere și de simplitate. Să ne ferim să nu-i disprețuim din pricina slăbiciunilor lor, a neștiinței sau a naivității lor. Mai mult însă decât aceasta, să ne ferim să nu-i facem să păcătuiască (sau să se mânie). Exemplul rău al unuia mai vârstnic este cea mai rea cursă întinsă celor mai mici. Isus repetă aici ceea ce spusese deja cu privire la prilejurile de cădere (comp. v. 8,9 și cap. 5.29,30). Departe de a-i disprețui pe acești micuți, Dumnezeu răspunde la slăbiciunea lor printr-o grijă deosebită: responsabilizează îngeri să vegheze asupra lor. Și să nu uităm că Domnul Isus a venit pentru a-i mântui (v. 11), astfel că ei beneficiază de lucrarea Lui chiar dacă mor înainte de a fi atins vârsta responsabilității. Parabola cu oaia rătăcită ne învață ce valoare are un singur mielușel pentru Bunul Păstor.

Domnul explică în ce fel trebuie rezolvate nedreptățile între frați (v. 15-17) și putem lega de aceasta învățătura Sa cu privire la iertare (v. 22; comp. cu Efeseni 4.32 și cu Coloseni 3.13). El folosește această ocazie și pentru a reveni asupra subiectului Adunării, dându-ne o promisiune de importanță capitală: „Unde sunt doi sau trei adunați în Numele Meu, acolo Eu sunt în mijlocul lor” (v. 20). Prin această prezență sunt satisfăcute toate nevoile celei mai slabe adunări de credincioși strânși în Numele lui Isus. Poate oare lipsi binecuvântarea când Cel care îi este izvorul Se află acolo, în mijlocul celor care se sprijină pe El? Această promisiune se raportează aici în special la autoritatea conferită Adunării (de a lega și de a dezlega) și la rugăciunea a doi sau trei căreia i se acordă tot ce ar cere. Din nefericire, unii creștini par să fi uitat importanța adunărilor de rugăciune. Parabola cu sclavul care datora zece mii de talanți (o sumă fabuloasă) amintește de datoria incalculabilă pe care Dumnezeu a achitat-o prin Hristos (Ezra 9.6). Ce sunt, față de aceasta, micile nedreptăți pe care noi le suferim? Mila divină de care am avut parte ne cere să arătăm și noi, la rândul nostru, milă.

La începutul acestui capitol, Isus, răspunzând la o întrebare a fariseilor, condamnă încă o dată divorțul (vezi 5.31,32). După aceasta, El îi binecuvântează pe copilașii care sunt aduși la El și îi mustră pe ucenicii care voiau să-i oprească. Facem și noi parte dintre aceia care aduc, prin rugăciune, suflete tinere la Domnul? sau, dimpotrivă, dintre aceia care îi împiedică să vină, poate printr-un exemplu rău? În v. 16 vedem un tânăr care se apropie de Isus cu o dorință binevenită, să obțină viață eternă, numai că întrebarea lui era pusă greșit, iar Domnul vrea să-l facă pe vizitatorul Său să înțeleagă acest lucru. «Vrei să faci binele (sau: un lucru bun)? Ei bine, iată poruncile!» Răspunsul tânărului arată că el nu-și dădea seama că era incapabil să facă vreun bine, cât de mic. Atunci Domnul îi explică faptul că în inima lui locuiește un idol: bunurile sale trecătoare (proprietățile sale), un obstacol care împiedică pe atât de multe persoane să vină la Domnul Hristos și să-L urmeze! Nu, viața eternă nu se primește făcând binele. Și nici cel mai bun temperament, însoțit de cele mai înalte aptitudini naturale, nu ne ajută la nimic ca să o merităm, ... pentru că viața eternă nu se primește pe merit, ci în dar: este darul fără plată al lui Isus, făcut tuturor acelor care-L urmează (Ioan 10.28).

Problema care-i frământa atât de mult pe ucenici, aceea de a ști cine va fi cel dintâi și cine cel din urmă în Împărăția cerurilor, este ilustrată acum printr-o nouă parabolă. Probabil că și noi am fi dispuși să luăm partea lucrătorilor nemulțumiți și să considerăm nedrept modul de a răsplăti al acestui stăpân. Dar să privim povestirea mai îndeaproape: Lucrătorii care veniseră de dimineață se învoiseră cu proprietarul (v. 2,13): ei își estimaseră munca la un anumit preț. Următorii însă se încreduseră în gospodar, că le va fixa el „ce va fi drept” (v. 4,7). Aceștia din urmă nu au ce să regrete. În Împărăția cerurilor, răsplata nu este niciodată un drept. Toți sunt „robi netrebnici”, potrivit cu Luca 17.10: nimeni nu merită nimic. Totul depinde de harul suveran al lui Dumnezeu și fiecare primește ceea ce-i este necesar pentru a trăi, indiferent de cât a lucrat. Pe de altă parte, lucrătorii din ceasul al unsprezecelea, nu sunt ei, de fapt, cei mai defavorizați dintre toți, din moment ce au pierdut ocazia și bucuria de a-i sluji acestui stăpân bun în cea mai mare parte a zilei? În istoria căilor lui Dumnezeu, primii lucrători, cei care s-au învoit cu stăpânul, îl reprezintă pe Israel sub legământ; cei din ceasul al unsprezecelea vorbesc despre „națiuni” ca subiect al harului lui

Dumnezeu.

Este o problemă intimă și deosebit de solemnă, cu privire la care Domnul Isus caută înțelegerea ucenicilor Săi: este vorba de suferințele și de moartea care-L așteptau la Ierusalim. Mama lui Iacov și a lui Ioan alege însă tocmai acest moment pentru a-l cere Domnului să-i satisfacă interesele: ea ar fi fost mândră să-și vadă fiii ocupând locurile de cinste în Împărăția lui Mesia; iar ceilalți zece aleg tot acest moment pentru a-și arăta indignarea. Nemulțumirea lor se născuse, probabil, nu din faptul că cererea acelei mame era egoistă și inoportună, ci pentru că, în taină, fiecare avea ambiția de a ocupa acel loc (Luca 22.24). Ce trist că, după tot ce le spusese Domnul și după ce așezase un copilăș în mijlocul lor, ei nu înțeleseseră și nu reținuseră nimic! Dar să nu-i judecăm! Cât de greu ne este și nouă să ne însușim lecțiile: aceleași lecții! Cât de mult semănăm cu ei! Atunci Învățătorul, fără niciun reproș, cu o răbdare nesfârșită, își reia învățăturile, recurgând, de astă dată, la propriul Său exemplu, cel din v. 28, tema eternă a adorării celor răscumpărați. Urmându-și calea care suia spre Ierusalim, Isus vindecă doi orbi la porțile Ierihonului. Subliniem la aceștia frumoasa stăruință a credinței lor, iar la Domnul, compasiunea Sa fără margini.

În fiecare dintre primele trei evanghelii, trecerea prin Ierihon și intrarea în Ierusalim marchează începutul ultimei părți a călătoriei Mântuitorului nostru pe pământ. Împlinirea versetului din Zaharia 9.9 era pentru Israel încă o dovadă că Cel care venise să-l viziteze era chiar Mesia al său. Imposibil să-L confundăm cu vreun altul: „El este drept și aduce mântuire, este smerit și călare pe un măgar...” (Zaharia 9.9)! De obicei, un rege se prezintă mândru și impunător, intrând triumfător în capitala lui, călare pe un cal de luptă, în fruntea oștilor sale; un împărat umil și blând este însă ceva străin de gândirea omenească. Aceste trăsături ale harului și ale blândeții nu-L împiedică nicidecum pe Domnul să acționeze cu cea mai mare severitate atunci când vede drepturile lui Dumnezeu călcate în picioare (v. 12...). La fel trebuie să fie și trăsăturile celor care sunt ucenicii Săi: blândețea care trebuie să-i caracterizeze să nu excludă nimic din cea mai mare fermitate a lor (1 Corinteni 15.58). Prezența lui Isus în Templu are efecte diferite: în primul rând, o curățire imediată, în același timp cu vindecarea prin har a infirmilor care vin la El; apoi lauda din partea copiilor, deopotrivă cu indignarea și cu împotrivirea din partea vrăjmașilor adevărului.

În drum spre Ierusalim, Domnul Isus înfăptuiește o minune care, în mod cu totul excepțional, nu este o minune a dragostei, ci un semn de avertizare asupra judecății care urma să se abată asupra poporului. Să privim spre acest smochin: Nimic altceva decât frunze! Sunt prezente toate formele exterioare ale evlaviei, dar niciun fruct! Aceasta era starea lui Israel ... și la fel este a tuturor așa-zișilor creștini! Această minune îi dă Domnului Isus ocazia să le reamintească ucenicilor de atotputernicia rugăciunii credinței. Apoi El intră din nou în Templu, unde mai-marii poporului urmează să-l conteste autoritatea. Prin întrebarea Sa, Domnul îi face să înțeleagă că ei nu-l pot recunoaște această autoritate, pentru că nu recunoscuseră mai întâi misiunea lui Ioan Botezătorul. Asemeni celui de-al doilea fiu dintr-o altă parabolă (Luca 15.29), preoții de seamă și bătrânii poporului declarau cu tot dinadinsul că împlineau voia lui Dumnezeu, însă, în realitate, aceasta era pentru ei literă moartă (Tit 1.16). Alții, dimpotrivă, odinioară răzvrățiți, păcătoși recunoscuți, s-au pocăit la glasul lui Ioan și apoi au împlinit această voie. Copii care proveniți din familii creștine, pentru noi există cel puțin riscul de a fi întrecuți, în drumul nostru spre cer, de către aceia pe care acum îi privim poate cu dispreț sau cu superioritate (vezi 20.16)! Să ne gândim la responsabilitatea care ne revine!

O altă parabolă ilustrează starea jalnică a poporului și a răilor săi conducători. Dumnezeu aștepta roade de la via Sa, Israel. Nu neglijase nimic din ce trebuia să facă pentru a le obține (comp. cu Isaia 5.1,2). Evreii însă (și oamenii în general) au dovedit nu numai incapacitatea lor de a le produce, ci și un duh de răzvrătire și de ură împotriva Stăpânului tuturor lucrurilor. Ei nu numai că nu i-au recunoscut, dar i-au și respins pe slujitorii Acestuia, pe profeți, iar acum se pregătesc să-L înlăture – și încă în ce fel – pe Însuși Moștenitorul, pentru a rămâne ei singurii stăpâni peste moștenire – adică peste lume (1 Tesaloniceni 2.15). Domnul întâi îi provoacă pe aceștia să-și rostească propria sentință (v. 40,41), apoi le arată că El Însuși este „piatra din capul unghiului, aleasă și prețioasă”, pe care Dumnezeu o pusese în Israel, însă pe care ziditorii (căpeteniile iudeilor) nu o doriseră, potrivit cu Psalmul 118.22,23. Astfel El a devenit, în același timp, și piatra unghiulară a unei „case spirituale”, Adunarea, și „o stâncă de cădere” pentru cei neascultători (1 Petru 2.4-8). Conform acestui pasaj, Domnul Hristos este, în esență, piatra de încercare a credinței: Prețioasă înaintea lui Dumnezeu și având același preț și pentru noi, cei care credem, El este respins de oameni și devine o „piatră de poticnire” pentru cei necredincioși.

Parabola nunții fiului de împărat, care vine în completarea celei a viticultorilor cei răi, arată ce se va întâmpla după respingerea Moștenitorului. Iudeii, cei dintâi invitați, refuză harul vestit de apostoli (robii din v. 3), determinându-i pe aceștia să se întoarcă spre națiuni (Fapte 13.46). Dumnezeu le acordă oamenilor onoarea și harul de a-i invita. Și voi aveți în mâini invitația Sa. Ce dureros însă că disprețul și împotrivirea sunt răspunsurile majoritare pe care El le primește (Evrei 2.3). Nu este de ajuns să fii invitat (v. 3); trebuie să accepți și să vii ... să vii așa cum a poruncit Dumnezeu, adică îmbrăcat cu haina îndreptățirii pe care o oferă Însuși Împăratul (comp. cu Filipeni 3.9). Omul din v. 11, cel care crezuse că hainele lui ar fi fost potrivite, îi reprezintă pe aceia care-și închipuie că pot fi primiți în cer pe temeiul propriei lor dreptăți; ei se alătură Bisericii, fără a-L primi însă pe Hristos ca Mântuitor personal (5.20; Romani 10.3,4). Cât de încurcați vor fi aceștia și ce soartă groaznică vor avea în final! Surzi față de toate aceste învățături, fariseii și irodianii se apropie cu o întrebare gândită să-L „prindă” pe Isus. El însă discerna imediat cursa mascată prin lingușiri, iar răspunsul Său neașteptat întoarce săgeata înspre aceia care o trimiseseră.

Este rândul altor împotrivitori, a saducheilor, să vină la Domnul cu o întrebare inutilă. Aceștia se gândesc să demonstreze prin relatarea lor absurditatea învierii. Înainte de a le da dovezi prin Scripturi cu privire la înviere, Isus Se adresează conștiinței acestor oameni și le arată că ei vorbesc fără să cunoască Cuvântul, pe baza nesigură (și întotdeauna falsă) a propriilor lor gânduri. Aceasta este ceea ce fac astăzi multe persoane, în special cele aparținând sectelor rătăcirii și ale pierzării. Învinși pe terenul Scripturii, vrăjmașii adevărului trec din nou la atac (v. 34-40). Ei primesc, drept răspuns, un rezumat perfect al întregii legi, ... care-i condamnă fără drept de apel. La rândul Său, Isus le pune interlocutorilor Săi o întrebare care le închide gura. Respins, Cel care este în același timp și Fiul și Domnul lui David urmează să ocupe o poziție glorioasă. Iar aceia care, în ciuda tuturor, voiau să rămână vrăjmași ai Săi își vor găsi și ei locul care le este rezervat: ... ca așternut al picioarelor Lui (v. 44). Este întotdeauna impresionant să vedem persoane atât de hotărâte să-și urmeze propria cale, încât refuză să se încline și în fața celor mai clare învățături biblice (2 Timotei 3.8).

Isus, Cel care a dejucat toate atacurile conducătorilor religioși, acum îi pune în gardă pe ucenici și pe cei din mulțime cu privire la aceștia. Ceea ce ei spuneau era, în general, foarte bine, dar, din nefericire, făceau cu totul altceva (vezi 21.30). Noi, cei care am învățat probabil atâtea adevăruri biblice și care știm în anumite situații să le amintim chiar și altora, suntem noi siguri că le punem în practică? (Ioan 13.17; Romani 2.21). Câtă deosebire între acești conducători religioși și Domnul Hristos, singurul conducător autentic (v. 8,10)! Ei recomandau legea – El o împlinea (5.17 notă: revela plinătatea lui Dumnezeu prefigurată în lege). Ei puneau asupra altora „poveri grele și greu de purtat” (v. 4) – El îi chema pe cei „trudiți și împovărați” pentru a le da odihnă (11.28). Ei își alegeau primele locuri (v. 6) – El, de la iesle până la cruce, a

ocupat constant cel din urmă loc. El a fost slujitor înainte de a fi conducător (v. 11). Nimeni nu va fi înălțat mai sus, pentru că nimeni nu s-a smerit mai adânc. De partea lor însă, acești cărturari și farisei care căutaseră propria lor glorie vor merge spre ruina și pierzarea lor. În locul „fericirilor” de la începutul slujbei Sale, Domnul trebuie să pronunțe acum de șapte ori îngrozitorul „vai” împotriva acestor oameni atât de responsabili.

Prin cuvinte furtunoase, Domnul îi condamnă grav pe aceia pe care i-am putea numi clerul lui Israel. Aceste călăuze oarbe erau de două ori vinovate: nu numai că nu intrau ele însele în Împărăția cerurilor, ci, în plus, abuzau de poziția lor de autoritate pentru a-i împiedica și pe alții să intre (v. 13). Tipicari (sau exigenți) în lucrurile mărunte, ei le neglijau pe cele importante: judecata, mila și credincioșia (v. 23). În felul acesta, masca lor ipocrită încă înșela încrederea celor simpli. Isus, plin de indignare, le descoperă adevărata față: sunt „morminte văruiate” (morți pe dinăuntru), „șerpi”, ucigași, fii de ucigași. Înainte de a părăsi Templul și de a lăsa goală această casă în care Dumnezeu nu-Și mai găsea locul, Isus Se exprimă în termeni dramatici (răscolitori) cu privire la judecata care avea să se abată asupra Ierusalimului. Ce puțin înțelegem noi din ce a însemnat pentru inima Lui, de o sensibilitate divină, acest dispreț față de oferta harului! Nu vreți să veniți... (22.3: „n-au vrut să vină” – Osea 11.7): ce cuvânt copleșitor! Dintre cei care vor trebui să-l audă într-o zi, cine va putea să-L facă atunci răspunzător pe Dumnezeu de nenorocirea lui veșnică? Mântuirea în Domnul Hristos i-a fost oferită, însă el nu a vrut s-o primească.

Ucenicii nu au ezitat să-l împărtășească Domnului cât de mult se mândreau ei cu Templul a cărui semeție părea să sfideze vremurile, ... dar care în curând urma să fie distrus. Atunci Domnul, luându-i deoparte, le expune pe parcursul a două capitole, 24 și 25, cum se vor succeda evenimentele profetice. Înainte de a le răspunde una câte una la toate cele trei întrebări puse de ucenici (când se vor întâmpla aceste lucruri? – v. 15-28; care va fi semnul venirii Sale? – v. 29-31; care va fi semnul sfârșitului veacului acestuia? – v. 32-51), Domnul începe prin a Se adresa conștiinței lor (v. 4). Un adevăr trebuie să aibă întotdeauna un efect moral: de exemplu, de a întezi teama de Dumnezeu sau de a înflăcăra dragostea pentru Domnul. Fără aceste rezultate, adevărul ar hrăni doar curiozitatea, iar cugetul (sau conștiința) s-ar împietri. Aici ucenicii sunt puși în gardă exact cu privire la aceasta. Ei sunt tot „copilași” în credință; Îl cunosc pe Tatăl, pe care Isus li L-a descoperit (11.27), dar nu sunt încă înarmați împotriva celor pe care 1 Ioan 2.18 îi numește „mulți antihriști”, adică împotriva acelor care răspândesc diverse erezii, motiv pentru care ei au nevoie să fie avertizați. Satan caută să înșele prin contrafaceri (2 Tesaloniceni 2.9,10), dar noi, ca unii care suntem avertizați, să nu ne lăsăm tulburați (v. 6), ci să veghem, astfel ca dragostea noastră față de Dumnezeu și față de frați să nu se răcească.

Evenimentele anunțate în aceste versete îl privesc pe Israel și ele nu vor avea loc decât după răpirea Bisericii. Pentru a dovedi și mai bine că acestea sunt consecințele respingerii Lui, prezentată în capitolele precedente, Domnul Se adresează ucenicilor ca și cum generația lor ar fi aceea care trebuia să treacă prin această perioadă de groază. În realitate, când Antihrist va ademeni națiunile, când va pângări Templul (v. 15) și îi va persecuta pe credincioși (v. 16...), creștinii din dispensația actuală nu vor mai fi pe pământ. În felul acesta putem înțelege că toate avertismentele și încurajările date aici nu ne privesc direct, însă Isus însuși are un interes deosebit față de împrejurările care preced venirea Lui în glorie (v. 30). El Se gândește cu o afecțiune deosebită la credincioșii care vor suferi atunci. De asemenea, El presupune că și aceia pe care îi numește prietenii Săi împărtășesc același interes și aceeași simpatie (Ioan 15.15). Faptul că El ne vorbește despre acestea mai dinainte (v. 25) arată încrederea și dragostea Lui (comp. cu Geneza 18.17). Nu sunt aceste motive suficient de convingătoare pentru a ne determina să căutăm să înțelegem această profecie? Cu siguranță, și, în plus, este un izvor de îndemnuri, de folos în orice vreme pentru toți credincioșii Domnului, îndemnuri precum: „Răbdați!” (v. 13), „Rugați-vă!” (v. 20) și „Vegheați!” (v. 42).

Domnul Își întrerupe expunerea Sa profetică pentru a-i îndemna pe ai Săi la veghere și la lucrare. Judecata asupra lumii va cădea pe neașteptate și îi va lovi și pe necredincioși și pe batjocoritori. În același timp însă, ea îi va atinge și pe cei indiferenți, pe cei nehotărâți și pe copiii cu părinți creștini care nu sunt și copii ai lui Dumnezeu. Este cumva aceasta și situația ta? „De aceea și voi fiți gata” (v. 44) ne îndeamnă Domnul pe fiecare în parte. În v. 45, o frumoasă slujbă este așezată înaintea celor rânduiți de El: aceea de a împărți în jur hrana Cuvântului (Fapte 20.28; 1 Timotei 1.12). Pentru aceasta sunt de îndeplinit două condiții: Credincioșia, pentru a cunoaște Cuvântul și a nu ne abate de la el, și priceperea, pentru a ști cum să-l folosim potrivit cu nevoile și cu situațiile altora. În cercul larg al creștinătății sunt însă și robi răi; aceștia stăpânesc cu asprime peste suflete și se îmbată de plăcerile lumii (comp. cu 1 Tesaloniceni 5.7...). Din ce cauză? Pentru că, în străfundul lor, aceștia nu cred în întoarcerea Stăpânului. Slujitorul Domnului Hristos nu poate fi credincios și priceput decât dacă păzește un fericit secret: în fiecare zi, el Îl așteaptă pe Domnul. „Sufletul meu așteaptă pe Domnul mai mult decât așteaptă străjerii dimineața”, scrie psalmistul (Psalmul 130.6).

Potrivit obiceiului oriental, mirele care venea noaptea pentru sărbătoarea nunții sale era escortat de lumini purtate de fete tinere, prietene ale miresei (noi le numim astăzi domnișoare de onoare; comp. cu Psalmul 45.9,14). Domnul folosește această imagine emoționantă pentru a ne arăta cum trebuie așteptat El, Mirele ceresc. Lucru trist însă, în adunările lor, creștinii nu și-au mai dat osteneala în această așteptare! Somnul spiritual a pus stăpânire pe toți aceștia și a durat multe secole. A trebuit ca, în istoria recentă a Bisericii, într-un moment numit pe drept „Trezirea”, să răsunе acest „strigăt de la miezul nopții”: „Iată mirele...!” (v. 6). Domnul vine! Ca urmare, a apărut o diferență: Fecioarele înțelepte aveau ulei în candelarele lor; în același fel, adevărații credincioși sunt pregătiți pentru venirea Domnului, iar lumina lor, cea a Duhului Sfânt, poate străluci în noaptea lumii. Alte persoane, precum fecioarele nechibzuite, au mărturisit că-L așteaptă pe Domnul, fără să aibă viața Lui. Ele purtau pe nedrept frumosul nume de creștini. Ce jalnică iluzie și ce deșteptare cutremurătoare! O, dacă s-ar întreba fiecare, până când mai este timp: Am eu ulei în candelă? Sunt eu pregătit pentru venirea Lui? (Romani 8.9 sf.).

Parabola celor zece fecioare se referea la așteptarea Domnului. Cea a talanților va privi latura slujirii. Viața creștinului, după întoarcerea la Dumnezeu, are două caracteristici: „să sluiți unui Dumnezeu viu și adevărat și să așteptați din ceruri pe Fiul Său” (1 Tesaloniceni 1.9-10). A aștepta nu înseamnă nicicum a nu face nimic până la venirea Lui, ci fiecare răscumpărat are privilegiul de a putea lucra pentru El. În acest scop, fiecare a primit un anumit număr de talanți pe care are răspunderea de a-i valorifica: sănătate, memorie, inteligență, timp liber, bunuri materiale... Mai presus de toate însă, el are Cuvântul divin împreună cu cunoștința care decurge din acesta (1 Corinteni 2.12). Dragi prieteni, chiar dacă suntem mântuiți, putem totuși să ne asemănăm, mai mult sau mai puțin, cu robul cel rău. Suntem noi siguri că n-am lucrat într-un mod egoist, leneș sau în alt fel necinstit, îngropând unul sau altul dintre acești talanți care-l aparțin Domnului? Cum anume Îi vom da noi socoteală când va veni? Ne va putea El face să intrăm în bucuria Sa, cea a lucrării împlinite și a dragostei satisfăcute, bucurie care Îi era și Lui „pusă înainte” (Evrei 12.2)? Răsplata este aceeași pentru primii doi robi, și aceasta pentru că Domnul pune preț nu pe rezultatele cantitative (întotdeauna „puține lucruri”), ci pe credincioșie.

Versetul 31 reia cursul profeției de unde a fost el întrerupt în v. 30 și 31 din cap. 24, adică de la venirea Domnului în glorie pentru poporul Său pământesc. Pentru națiunile prezente pe pământ (v. 32), atunci va suna fie ceasul răsplătirii, fie cel al pedepsei. Criteriul de diferențiere va fi modul în care i-au primit pe ambasadorii Împăratului (frații Săi – aici, iudeii – v. 40), când aceștia vesteau evanghelia împărăției (cap. 24.14). Unii au dorit să se slujească de această parabolă pentru a susține doctrina mântuirii prin fapte. Este clar însă că aici suntem în afara perioadei Bisericii și a credinței creștine propriu-zise. Totuși, lăsând deoparte problema mântuirii, declarația Împăratului este plină de învățăminte pentru noi, creștinii. Dacă Domnul Isus ar fi astăzi pe pământ, cât de dispuși am fi noi să-L primim, să-L slujim, pe scurt, să satisfacem cele mai mici dorințe ale Sale? Aceste ocazii sunt la îndemâna noastră în fiecare zi: darurile, ospitalitatea, vizitele sau tot ceea ce facem cu dragoste pentru cineva sunt în primul rând pentru El (comp. cu Ioan 13.20; 1 Corinteni 12.12). Reversul este un semnal de alarmă: ce nu facem este un refuz îndreptat înspre Domnul.

Domnul Și-a încheiat învățăturile. Acum urmează să se împlinească cele din urmă evenimente. În timp ce la Ierusalim se ține „sfatul celor răi” (v. 3-5), o scenă cu totul diferită se desfășoară în Betania. Respins și urât de mai-marii poporului Său, Isus găsește printre credincioșii umili acceptare, iubire, dragoste și, am putea spune, adorarea care I se cuvine. Negăsindu-Și loc în Templu, a fost primit în casa lui Simon leprosul. I-a fost refuzată împărăția, însă un parfum de mare preț îi este turnat pe cap, simbol al ungerii imperiale: această femeie îl recunoaște și îl onorează ca Mesia al lui Israel. „În timp ce împăratul este la masa lui, nardul meu își răspândește mirosul” (Cântarea Cântărilor 1.12). Domnul a fost singurul care a înțeles și a apreciat fapta ei. Dar ce contează? Din moment ce El găsește plăcere în aceasta, nimeni nu are dreptul să o necăjească pe această femeie. Odată cu v. 14 trecem din nou la o scenă a întinericului. Trădătorul Iuda, cel care respirase și el mirosul parfumului, își împlinește dispoziția și își primește plata: treizeci de arginți, prețul unui rob. Dar profetul Zaharia îl numește, nu fără ironie, preț scump, pentru că era cel cu care trebuia să fie estimat Fiul lui Dumnezeu (Zaharia 11.13).

Ne putem oare imagina care au fost sentimentele Domnului în timp ce mânca acest Paște cu ucenicii Săi...? Paștele acela era un simbol a ceea ce avea să fie El Însuși în realitate. Încă câteva momente și Mielul Sfânt de Paște va fi sacrificat (1 Corinteni 5.7). Dar mai înainte El trebuia să le dea ucenicilor o dovadă deosebită a dragostei Sale. În fiecare an de la marea noapte a exodului, Paștele prefigura o lucrare ce avea să fie împlinită (în viitor). Din acea zi, cina îi amintește celui credincios, în prima zi a fiecărei săptămâni, că lucrarea este împlinită. Ori de câte ori o celebrăm, noi „vestim moartea Domnului, până vine El” (1 Corinteni 11.26). După ce le-a împărțit pâinea, Isus le-a dat alor Săi paharul, spunându-le: „Beți toți din el” (v. 27). Dorea ca fiecare dintre ei să participe cu El la această masă a dragostei (afară de Iuda care ieșise – Ioan 13.30). Sunt ei demni de aceasta? Petru avea să se lepede de El, iar toți ceilalți să-L părăsească și să fugă. Cu toate acestea, Isus le spune – cum le vorbește și celor răscumpărați ai Săi: „Beți toți”. Apoi le explică valoarea inestimabilă a sângelui Său care va fi vărsat „pentru mulți, spre iertarea păcatelor”. Iubit cititor, te numeri tu printre acești „mulți”? Dacă da, cum vei răspunde la dorința pe care Și-a exprimat-o Domnul Isus? (comp. cu Psalmul 116.12-14).

Plin de încredere în sine însuși, Petru se declară gata să moară împreună cu Domnul, dar, cum vom vedea, nu va merge prea departe. Apoi Isus, după ce i-a îndemnat pe ucenici să vegheze și să se roage împreună cu El, merge singur în grădina unde trebuia să dea dovada supremă a devotamentului Său în împlinirea voii Tatălui. Această voință, care n-a încetat să fie plăcerea Fiului, implică acum două lucruri grozave: El să fie părăsit de Dumnezeu, lucru nespus de trist pentru inima Preaiubitului Său, și, de asemenea, să poarte povara păcatelor, suferind moartea ca plată pentru aceasta, lucru care-L tulbura profund pe Omul desăvârșit. Astfel, sufletul îi este cuprins de tristețe și de neliniște (v. 37). El realizează tot ceea ce reprezintă acest drum al crucii, de la care Satan încearcă să-L abată în acest ceas, angajându-și pentru aceasta toate eforturile. Dar El primește paharul din mâna Tatălui Său: „Facă-se voia Ta!” (v. 42). În harul Său, Dumnezeu ne-a permis să asistăm la această luptă a Mântuitorului din Ghetsimani și să auzim rugăciunea Lui spontană și dureroasă. Să ne păzească Domnul să avem, precum cei trei ucenici (care totuși erau cei mai apropiați de El), inimi ațipite și indifferente la suferința Lui! Gândind la această suferință, El să ne deschidă inimile, umplându-le de recunoștință și de adorare!

Un ucenic nu adormise ca și ceilalți. Acesta era Iuda. Iată-l că vine în fruntea unei mulțimi amenințătoare pentru a pune mâna pe Isus. Și ce mijloc își alesese nenorocitul pentru a-L arăta pe Învățătorul lui? O sărutare ipocrită! „Prieten, pentru ce ai venit?” (v. 50), îi spune Mântuitorul. Este cea din urmă întrebare, pusă tocmai pentru a cerceta sufletul nenorocitului Iuda. De acum este însă prea târziu pentru „fiul pierzării” (Ioan 17.12). Aceste săgeți care ținteau conștiința (vezi și v. 55) sunt singura apărare a Celui care S-a predat de bunăvoie. Cei doisprezece îl părăsesc, dar, în același moment, mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri sunt «cu arma la picior», gata să intervină la cererea Sa către Tatăl. Toată puterea lui Dumnezeu este la dispoziția Lui, dacă ar fi dorit s-o folosească. Sosește însă ceasul Său. Departe de a Se ascunde sau de a Se apăra, El oprește brațul ucenicului prea impulsiv, care, cu o clipă mai târziu, își arată măsura „curajului”, fugind ca și ceilalți tovarăși ai lui. În palatul marelui preot însă, cărturarii și bătrânii sunt deja strânși în plină noapte, pentru a înfăptui cea mai mare nedreptate (Psalmul 94.21).

Mai-marii poporului Îl au pe Domnul Isus în mâinile lor. Le lipsește însă un motiv care să le permită să-L condamne, pentru că Omul desăvârșit nu le dăduse niciun prilej pentru a-L acuza. Sunt nevoiți pentru aceasta să folosească împotriva Lui „unele mărturii mincinoase” (Psalmul 27.12; 35.11,12). Dar chiar și acestea sunt greu de găsit, pentru că trebuia totuși să aibă măcar o aparență de realitate. În sfârșit, se înfățișează doi martori falși care prezintă un cuvânt sucit (v. 61; Ioan 2.19). Ceea ce le servește însă ca pretext pentru condamnarea lui Isus este declarația Sa solemnă că El este Fiul lui Dumnezeu, gata să vină cu putere și cu glorie. Se pronunță pedeapsa cu moartea și imediat oamenii dau frâu liber brutalității și lașității lor (v. 67,68). Astfel se împlinește prima parte din ceea ce Mântuitorul le vestise alor Săi (16.21; 17.22; 20.18,19). Și pentru Petru a fost un ceas trist, însă pentru un cu totul alt motiv: Satan, cel care nu L-a putut clătina pe Învățătorul, îl face pe ucenic să se poticnească. Sărmanul Petru, de trei ori se leapădă de Cel pentru care declarase că este gata să moară! Merge până acolo încât folosește cuvinte grele pentru a induce în eroare, însă, fără ca el să-și fi dat seama, felul său de a vorbi („vorbirea sa” – v. 73) îl face să fie recunoscut ca ucenic al lui Isus.

Sosesc zorii unei zile fără pereche în istoria lumii și a eternității. Primele raze ale dimineții îi găsesc pe marii preoți și pe bătrâni plănuiind executarea sentinței pe care o pronunțaseră. Dar iată că vine cineva la ei; îl cunoșteau bine: era trădătorul cu ajutorul căruia și-au atins scopul. Ce voia el? Iuda afirmă nevinovăția Învățătorului său, dă înapoi banii și își exprimă remușcările. „Te privește”, răspund ceilalți (v. 4) fără pic de milă. Atunci nenorocitul merge să se spânzure, pierzându-și odată cu viața și sufletul, ca să nu mai pomenim de banii pentru care îl vânduse. Cât despre preoți, care fuseseră fără scrupule când să plătească pentru sângele nevinovat, se tem când este vorba să pună prețul sângelui în vistieria Templului. Isus a fost dus înaintea lui Pilat, guvernatorul. I-ar fi fost ușor să găsească la acest magistrat roman un sprijin împotriva urii poporului Său (iudeu). El însă tace, cu excepția momentului când Își recunoaște titlul de împărat al iudeilor. „O oaie mută

înaintea celor ce o tund... n-a deschis gura" (Isaia 53.7; comp. cu v. 12 și 14 și cu 26.63).

Pilat rămâne foarte dezorientat în fața acuzațiilor pe care i le aduc șefii iudeilor. Niciodată nu avusese înaintea lui un Om ca Acesta. O dublă mărturie, cea a soției lui (v. 19) și cea a propriei conștiințe (v. 24) îi dau convingerea că are de-a face cu un drept. În plus, cunoștea perversitatea celor care îl dăduseră, din pizmă, în mâinile lui (v. 18). Ce să facă? Dacă L-ar fi condamnat, ar fi comis cu siguranță o nedreptate; dacă L-ar elibera, în mod sigur i-ar scădea popularitatea. Spălându-și în chip simbolic mâinile (nu însă și conștiința), aruncă responsabilitatea în seama poporului, care o acceptă cu ochii închiși. Dincolo de această mulțime mânată de cele mai josnice porniri și de șefii care o atâță, Satan își împlinea lucrarea de a cultiva ura. Dar și Dumnezeu își continua lucrarea Sa, în întregime de har și de mântuire. Isus încapă pe mâinile soldaților brutali, care îl îmbracă cu o imitație de veșmânt împărătesc, pentru a-și bate joc de El, înainte de a-L conduce la tortură. Într-o zi însă, în fața tuturor privirilor, Domnul va apărea în toată gloria Sa de Împărat al împăraților, iar mâna Sa puternică, care în acest moment ține o trestie, se va ridica pentru a-i judeca pe vrăjmașii Săi (comp. v. 29 cu Psalmul 21.3,5,8).

Isus este condus din pretoriu spre Calvar. Simon din Cirene este constrâns să-l poarte crucea, în timp ce El ia de bunăvoie o povară incomparabil mai grea: cea a păcatului, pe care nimeni altul nu o putea lua în locul Lui. Este răstignit între doi răufăcători. „Vina Lui”, scrisă pe cruce, acuză, de fapt, poporul care-și răstignește Împăratul. Această relatare ne este dată pe scurt, fără mulțimea de detalii adăugate de oameni pentru a emoționa sentimentele. Cu toate acestea, cu ajutorul limbajului sobru al Duhului, noi înțelegem că Preaiubitul Mântuitor nu a fost cruțat de nicio suferință: chinuri fizice, dar, mai presus de toate, chinuri morale. Batjocoritorii sunt acolo, provocându-L pe Isus să Se mântuiască pe Sine Însuși (v. 40). (Dar, dacă El rămâne pe cruce, nu este aceasta, cu siguranță, pentru mântuirea altora?) Ei îl provoacă pe Dumnezeu, punând la îndoială iubirea Lui pentru Hristos, iar această jignire a lor îl lovește nespus de greu pe Domnul Isus (v. 43; Psalmul 69.9). Cu toate acestea, chinul cel mai mare (suferința suferințelor) este, pentru El, abandonarea Sa timp de trei ceasuri. Dumnezeu își ascunde fața atunci când Isus este făcut blestem, ispășind păcatele mele și ale tale, iar «inima Sa infinit de mare, apăsată un moment de această greutate, poartă povara eternă a pedepsei noastre».

Lucrarea de ispășire este împlinită, victoria este câștigată. Cu un strigăt triumfător, Hristos intră în moarte. Și, imediat, Dumnezeu dă și alte dovezi ale acestei victorii: „perdeaua Templului s-a rupt în două” (v. 51), deschizând „calea cea nouă și vie”, prin care, din acel moment, omul poate veni în prezența Sa „în siguranță deplină” (Evrei 10.19-21). De asemenea, El deschide morminte și moartea este forțată să dea pe unii din prinșii ei, ca semn că este învinsă. Dumnezeu Se îngrijește apoi ca Fiul Său să primească onoarea cuvenită. Conform profeției, Isus este pus în mormântul unui om bogat care, cu evlavie, se preocupă de înmormântarea Sa (Isaia 53.9). Câteva femei, al căror devotament este consemnat, asistă la întreaga scenă. Dragostea este cea care îl pune acum în mormânt pe Cel pe care ura îl răstignise. De la începutul și până la sfârșitul acestei Evanghelii, ura omului s-a înverșunat împotriva lui Isus. De când era în leagăn, ea s-a manifestat prin Irod, urmărindu-L apoi până la mormântul păzit și pecetluit prin grija conducătorilor iudei. Soldații, pecetea și piatra sunt însă tot atâtea prevederi inutile: ele nu vor servi decât la a ne demonstra în modul cel mai izbitor realitatea învierii. Ce trist este că vrăjmașii Domnului își aduc aminte de lucruri pe care propriii Săi ucenici le-au uitat! (v. 63).

Este dimineața triumfătoare a învierii. Prin înviere, Dumnezeu dă o mărturie răsunătoare cu privire la perfecțiunea Victimei și la satisfacția deplină pe care El o găsește în lucrarea împlinită. Cei puși să păzească mormântul, departe de a fi capabili să opună rezistență acestui eveniment extraordinar, devin martorii lui involuntari ... și înspăimântați (Psalmul 48.5). Preoții însă, împietriți în întregime, vor cumpăra conștiința acestor oameni, așa cum înainte o cumpăraseră pe cea a lui Iuda. Femeile primesc la mormânt mesajul îngerului. Cu inimile pline deopotrivă de teamă și de bucurie, ele se grăbesc să meargă să transmită vestea. Atunci ele îl întâlnesc chiar pe Domnul. Isus Se arată apoi celor unsprezece ucenici ai Săi în Galileea, la locul pe care El li l-a stabilit. În v. 19 și 20, El le dă «foaia de parcurs» (ordinul de drum), o misiune cu atât mai importantă, cu cât este cea din urmă dorință a Celui care le-o încredințează. Toată autoritatea Sa imperială, pe care oamenii l-au refuzat-o, dar pe care Dumnezeu l-a dat-o și în cer și pe pământ, le revine acum ca sarcină ucenicilor, pentru a o face cunoscut. Isus însă le dă și o promisiune alor Săi. Aceasta nu a lipsit și nu va lipsi nicicând niciunui răscumpărat: „Eu sunt cu voi în toate zilele” (v. 20). Și astfel, Evanghelia lui Emanuel se încheie în același fel cum și începuse: Dumnezeu cu noi (1.23).

clickbible.org